

Un nou diccionari

El passat dia 21 de març tingué lloc al Palau Moja de Barcelona, seu de la Conselleria de Cultura de la Generalitat, la presentació del *Diccionari Barcanova de la Llengua* i l'acte d'homenatge al seu autor, Xavier Romeu.

El diccionari, que fou presentat pel catedràtic Joaquim Rafael, és dirigit especialment als estudiants de grau superior d'EGB, BUP, COU i Formació Professional. Fet amb un gran sentit pedagògic, té un alt nivell científic. Amb definicions clares, precises, il·lustrades amb exemples adients, aquesta obra és enriquida amb l'etimologia dels mots, amb frases fetes i locucions que ajuden el coneixement profund de l'idioma. En la part de sinònims i antònims s'ha tingut en compte tota la riquesa dialectal, múltiples braços d'un cos únic. Hi ha també famílies de paraules, antecedents i derivacions, com també observacions gramaticals que són necessàries per al bon ús de cada mot i, doncs, de la llengua.

El volum que ara tenim a les mans és el resultat de la visió lúcida de la nostra realitat, del concepte profund d'unitat dels Països catalans i de la capacitat que Xavier Romeu —que mai no regionalitzà la seva activitat— tenia per a congregar teoria i pràctica, per a ell, indistingibles.

A l'acte, després de la intervenció de Joaquim Rafael, Maria Aurèlia Capmany presentà la faceta personal de l'autor. En començar les seves paraules, un grup de persones, entre les quals hi havia dos membres del consell de redacció del *Diccionari*, ostensiblement abandonaren la sala i s'hi reincorporaren poc abans que comencés el parlament del conseller de Cultura, senyor Rigol. Aquest acte de protesta fou motivat per l'actuació de la senyora Capmany quan, arran la mort de Xavier Romeu, participà en una campanya de premsa que, sota l'aparença formal d'elogi i amistat envers el difunt, no era sinó un intent de destacar només la faceta literària i anecdòtica de l'autor (la que no trencava esquemes) i treia rellevància i menystenien tots els altres aspectes durs dels seu compromís amb la lluita obrera i l'independentisme dels Països Catalans.

Potser aquest Diccionari precisament és el fruit darrer, i més esplèndid, d'una obra densa i constant.

Els nens infeliços

Hi ha una certa tendència a fer que els personatges de poca edat, en els llibres per a xiquets i per a joves, passen tota mena d'aventures sense perdre el somriure. Els contratemps que sofreixen, en tot cas, són sovint massa ficticis

com la seua família, era jueu. I, a Hitler, el jueus li desagradaven per damunt de qualsevol consideració. Tant, que va fer tota mena d'esforços per exterminar-los.

Una de les víctimes de Hitler serà, precisament, Friedrich, que mor durant un bombardeig, perquè un nazi no el deixa físicament entrar en un refugi. És el mateix nazi el qui tanca la novel·la sentenciant que Friedrich «ha tingut sort, morint-se». I ho encertava, perquè el xicot, si no hagués mort sota les bombes, potser hauria anat a parar a un camp de concentració, on sens dubte ho hauria passat pitjor, ja que la seua agonia hauria estat més llarga i més dolorosa.

De qualsevol manera, aquell final en la ciutat bombardejada impedí que continuassen les seues desgràcies, compartides amb el seu poble, i iniciades durant un pogrom.

Aquesta novel·la, traduïda per Carme Serrallonga, hauria de ser lectura obligada, amb tota la seua crueltat, amb l'enorme amargor que produeix, perquè contribueix a aconseguir que les noves generacions coneguen un dels episodis més repugnants del segle. Això és doblement important, perquè la ideologia dels assassins segueix viva i el racisme continua sent un dels grans problemes actuals de la humanitat.

* Hans Peter Richter: *El meu amic Friedrich*. Barcelona, 1985. Edicions de la Magrana.

perquè els puguen afectar greument i, sobretot, perquè els lectors se'n senten massa angoixats.

Friedrich podia haver estat un d'aquests personatges. De fet començava a ser-ho. I la novel·la de Hans Peter Richter, *El meu amic Friedrich**, hauria estat ben distinta. La llàstima és que, enmig d'aquest desenvolupament pacífic, s'interposà Adolf Hitler, amb els seus seguidors nacionalsocialistes. Això era un problema gros, perquè Friedrich,